

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

Manifest

Voorbij de diagnose.

Wanneer je niet meer wegstapt.

[Wat we nu zien](#)[Doel](#)[De rol van de gemeente](#)[Handleiding en tools](#)[De visie van SIF](#)[Partners en bronnen](#)

Inleiding

Door Kiki Endlich - Social Innovation Factory

Lange tijd was dementie voor mij een abstract begrip, iets waar ik in mijn eigen omgeving niet mee te maken had. Dat veranderde pas toen ik zelf begon met onderzoek naar dementie vanuit de Social Innovation Factory en leerde wat de impact van het niet kennen van de signalen van dementie was. De praktijk kwam echter uit onverwachte hoek: mijn bijbaan.

Ik merkte dat een vaste klant steeds afwezig raakte, en soms zelfs gefrustreerd, waardoor het contact moeizaam verliep. Plotseling viel het kwartje: hij vertoonde de signalen die ik net in mijn onderzoek had beschreven. Dankzij die kennis kon ik met kleine aanpassingen mijn manier van communiceren veranderen. Geen lange zinnen of gehaast gesprek, maar rustig praten, en kortere zinnen. We praatten niet meer 'tegen' elkaar, maar keek samen met hem naar wat er nodig was voor hem, en welke mogelijkheden er waren. Als ik er op terug kijk was dit het moment waarop voor mij het onderzoek tot leven kwam; de theorie gaf me de tools om in de praktijk echt te kunnen helpen.

De theorie gaf me de tools om in de praktijk echt te kunnen helpen.

Juni 2026

Inleiding

Door Kim van Stippent - Social Innovation Factory

Drie jaar geleden kreeg mijn vader een hartstilstand. Na twee weken coma kwam hij er langzaam bovenop. Maar zijn geheugen, zowel kort als lang, is sindsdien weg. Ik zie hem dagelijks worstelen. En ik zie hoe mijn moeder in die tijd veranderde, van zijn vrouw naar zijn mantelzorger. Dat zijn twee verschillende rollen. Ze voelt dat zelf ook.

Een jaar geleden kreeg mijn schoonvader de diagnose dementie. Tegelijk verschoof mijn werk. Van corporate vraagstukken naar sociale innovatie, naar gemeenten, naar de vraag hoe een samenleving omgaat met kwetsbaarheid. En opeens kwam dementie overal voorbij. In gesprekken, in beleid, in projecten. Ik hoefde er niet naar te zoeken.

Die twee werelden kwamen samen. En dat veranderde iets in mij. Niet dat ik ineens expert werd in dementie. Dat ben ik niet. Maar ik zag wel wat er ontbrak. Niet in de diagnostiek, niet in de zorg. Maar in het speelveld eromheen. In de ruimte tussen de diagnose en het dagelijks leven. In de kloof tussen wat gemeenten organiseren en wat mensen thuis voelen. In het ongemak van de buur die niet weet wat hij moet zeggen. In de mantelzorger die alles draagt zonder dat iemand het ziet.

Dat is het speelveld waar dit manifest over gaat. Niet over wat er mis is. Over wat er mogelijk is.

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

**“Als we stoppen met
wegkijken, ontstaat er
ruimte voor wat nog wél
mogelijk is.”**

[Wat we nu zien](#)[Doel](#)[De rol van de gemeente](#)[Handleiding en tools](#)[De visie van SIF](#)[Partners en bronnen](#)

Wat we nu zien | Waar we naartoe willen

Vanuit de Social Innovation Factory gaan we samen aan de slag met wat wél mogelijk is. Dementie krijgt in landelijke campagnes en reclames steeds vaker een podium met onderwerpen als: Hoe herken je dementie? Hoe help je iemand met dementie? Wat moet je doen wanneer iemand in je sociale kring te maken krijgt met dementie? Organisaties en overheden werken hard om het taboe rondom dementie te doorbreken. Alleen in de praktijk blijkt de impact van deze initiatieven vaak versnipperd. Organisaties en overheden werken aan waardevolle projecten, echter opereren deze initiatieven vaak los van elkaar in plaats van een collectief netwerk.

Juist in deze tijd is collectiviteit zo belangrijk. Ondanks de groeiende maatschappelijke aandacht, blijft de persoonlijke beleving vaak in stilte. De openheid die in campagnes en initiatieven wordt benoemd, vertaalt zich in de praktijk nog niet altijd naar onze sociale kringen.

Dementie blijkt in de sociale kring vaak nog taboe.

Terwijl praten over dementie juist zo van belang is, negatieve beelden over dementie blijken hardnekkig te zijn, er is veel aandacht nodig om die beelden te veranderen (Hoe Ontstaat Negatieve Beeldvorming Bij Dementie?, 2026). Daarom is de eerste stap om dit taboe te doorbreken, om met elkaar te praten over dementie, om zo te leren van elkaars perspectieven.

[Wat we nu zien](#)[Doel](#)[De rol van de gemeente](#)[Handleiding en tools](#)[De visie van SIF](#)[Partners en bronnen](#)

Wat we nu zien | **Waar we naartoe willen**

Maar wat is de echte oorzaak van het taboe rondom dementie? Dat is onwetendheid. **Door onwetendheid ontstaat onzekerheid**; wat kan nog wel? Hoe pak ik dit aan? Door te kiezen voor zekerheid blijven we vaker thuis, bespreken we niet met elkaar waar we tegenaan lopen, wat leidt tot afstand.

Het resultaat? Een onderwerp dat steeds meer zichtbaar wordt, maar door onwetendheid en onzekerheid onbesproken en onbekend blijft.

Het is tijd om de blik niet langer af te wenden wanneer de realiteit ongemakkelijk wordt. We willen toewerken naar een samenleving waarin we niet meer weggijken uit onmacht, maar waarin we durven te blijven staan naast de persoon met dementie en hun naasten. Juist wanneer de woorden even op zijn of het gedrag onvoorspelbaar wordt, schuilt de kracht in het 'er zijn'. Door de handelingsverlegenheid te vervangen door concrete handvatten, maken we de stap van passieve sympathie naar actieve nabijheid. Pas als we stoppen met weggijken, ontstaat er ruimte voor wat wél nog mogelijk is.

Met SIF willen we niet weer een campagne opzetten die inzicht geeft in dementie, we willen de grote campagnes vertalen naar het kleine, het hier en nu: de echte realiteit.

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

Hoe zorgen we dat de **openheid waar
campagnes over dementie toe oproepen,
ook **echt voelbaar** wordt in de dagelijkse
realiteit van een inclusieve samenleving?**

Doel | Van belang

Dementie is niet alleen een groot maatschappelijk vraagstuk van vandaag, maar ook van de toekomst. Door de vergrijzing in Nederland zal het aantal mensen met dementie tussen 2025 en 2050 bijna verdubbelen. Dit betekent dat maar liefst **1 op de 5 mensen in hun leven direct met dementie te maken krijgt** (Alzheimer Nederland, z.d.).

De kracht van sociaal contact en zingeving, hoewel dementie momenteel nog niet te genezen is, weten we dat we de impact ervan wel degelijk kunnen beïnvloeden. De kracht van sociaal contact en zingeving is hierbij doorslaggevend. Onderzoek toont het belang aan van sociale activiteit; het kan symptomen verminderen of de achteruitgang vertragen (Blijf Sociaal Actief | Alzheimer Nederland, z.d.).

Door in te zetten op sociale verbinding en zingeving blijft de eigen leefwereld langer behouden. Het is van belang om samen te verkennen wat er nog wél mogelijk is, en dat is vaak meer dan men denkt, al verschilt dit natuurlijk per persoon. Hierin spelen ook mantelzorgers een onmisbare rol: zij zijn een essentieel onderdeel van het sociale netwerk en vormen een onmisbare schakel in deze samenlevingsvraag.

De paradox van het taboe: In onze samenleving zien we een opvallende tegenstelling. Aan de ene kant zijn er diverse campagnes en initiatieven die aandacht vragen voor dementie, maar aan de andere kant treedt er vaak een pijnlijke stilte op zodra dementie de eigen sociale kring binnendringt (Bakkali, 2018). Juist op het moment dat de diagnose dichtbij komt, bij familie of vrienden, **blijkt dementie een onbesproken onderwerp te worden**, door de onwetendheid die achter dit onderwerp schuilt.

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

A photograph of a woman with shoulder-length brown hair, wearing a red and white striped cardigan over a white lace top. She is smiling slightly and looking towards the right. The background is blurred, showing what appears to be an indoor setting with other people.

**“Waar onwetendheid nu
nog leidt tot onzekerheid
en taboes, slaan wij de
brug naar de praktijk.”**

De rol van de gemeente

Landelijke campagnes zorgen voor bekendheid, maar de gemeente zorgt voor de dialoog. Waar onwetendheid nu nog leidt tot onzekerheid en taboes, slaan wij de brug naar de praktijk.

Wij roepen gemeenten op om organisaties in te zetten als katalysators voor verandering. Door gezamenlijk te investeren in tools en workshops, transformeren we versnipperde initiatieven tot één krachtig lokaal netwerk. We bouwen aan een inclusieve samenleving waarin we niet langer weggijken van dementie, maar uitgaan van wat er nog wél kan.

Wat levert dit op voor de gemeente?

1. Meer regie en overzicht in plaats van losse projecten
2. Eén herkenbaar aanspreekpunt voor inwoners en partners
3. Groeiende betrokkenheid van werkgroepen en netwerken
4. Ruimte voor innovatieve, lokale concepten die echt landen
5. Structurele borging naast de onmisbare inzet van vrijwilligers

Handleiding en praktische tools

Theaterconcept

Bewustwording van dementie – Beeld

Bewustwording van dementie – Toolkit

Wat-kan-wel-checklist

Bestaande concepten en plekken socialiseren

Theaterconcept

Geheugenproblematiek en dementie raken steeds meer mensen, toch vinden veel gesprekken hierover pas laat plaats. Vaak wanneer dementie al in een vergevorderd stadium is, vaak omdat we de symptomen nog niet op tijd (h)erkennen.

Het doel van het theaterconcept is om het gesprek naar voren te brengen. Niet zwaar of belerend, maar juist herkenbaar, menselijk en dichtbij. Door korte scènes, gespeeld door Helder Theater, en inbreng van diverse professionals wordt dementie in het echte leven uit- en toegelicht, net als de stigma's die (onbewust) nog heersen over dementie.

Wat je kunt verwachten.

- Interactieve theatervoorstelling met inbreng van lokale professionals
- Ontmoetingsmoment na afloop met lokale initiatieven
- Gesprekken en reflectie met lokale experts en ervaringsdeskundige, en vooral met elkaar

Nieuwsgierig geworden naar het theaterconcept?

[Download de informatie](#)

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

Bewustwording van dementie - Beeld

Dementie brengt door onwetendheid vaak onzekerheid met zich mee. Wat is de juiste aanpak? Hoe help je iemand echt? Heeft iemand wel mijn hulp nodig? Het is belangrijk om deze vragen niet uit de weg te gaan. Door herkenbare scènes uit het dagelijks leven in beeld te brengen, denk aan de supermarkt, op straat of gewoon bij jou thuis, geven we dementie een podium en zetten we onwetendheid om in begrip.

Benieuwd naar de video's?

Houd Social Innovation Factory in de gaten. Meer volgt...

Bewustwording van dementie - Toolkit

Ondanks de toenemende bekendheid over dementie, blijven er veel misvattingen bestaan, ook binnen de sociale kringen. Dementie roept vaak vragen en onzekerheid op, ook in onze directe omgeving. Daarom is een toolkit met concrete handvatten van belang, op plekken waar we dagelijks komen, van de supermarkt, café tot de sportclub.

Echte bewustwording ontstaat waar kennis en praktijk elkaar ontmoeten; dat is precies de kracht van **Het Momentum**. Opgericht door Sylvia Eickholt vanuit de overtuiging 'wat kan er nog wél?', richt de stichting zich op het versterken van de samenwerking tussen formele en informele zorg. Via interactieve workshops, lezingen en een betrokken vrijwilligerscollectief bouwt Het Momentum aan een inclusieve samenleving waarin dementie een plek heeft. Zo transformeert het initiatief onwetendheid naar tastbare mogelijkheden.

Graag zelf aan de slag en weten wat nog wél kan?

Bezoek de website van Het Momentum.

[Naar de website](#)

Wat-kan-wel-checklist

Mensen met dementie worden tot wel 80% van de tijd worden gecorrigeerd door hun omgeving. Dat blijkt uit cijfers van Alzheimer Nederland. Uit onzekerheid en angst dat er iets misgaat, blijven zij daarom steeds vaker thuis: de plek waar het 'veilig' is. Wanneer dementie de sociale kring raakt, tast dit bovendien het zelfbeeld en het zelfvertrouwen van de persoon in kwestie aan (Begrip Voor Veranderend Gedrag, 2026). Dat moeten we niet laten gebeuren, want juist sociale interactie blijft zo belangrijk. Iemand is immers nog steeds mens, ook met dementie. De checklist helpt naasten en de omgeving om de focus te verleggen: kijk niet naar wat er verloren gaat, leer wat dementie is en ontdek wat nog wél kan. Zo blijft de mens achter dementie zichtbaar; ontdek op dementie.nl (platform van Alzheimer Nederland) hoe je dit in de praktijk brengt met persoonlijke podcasts en concrete adviezen.

Benieuwd naar wat je nog wel kan doen? Bekijk de mogelijkheden op dementie.nl.

Afleveringen ter inspiratie

Seizoen 1, aflevering 1 'Familie en vrienden betrekken'
Seizoen 3, aflevering 10 'Blijven genieten van leuke dingen'
Seizoen 4, aflevering 16 'Fijn thuis wonen met dementie'

Liever luisteren?

Ontdek persoonlijke verhalen over dementie en de kracht van wat nog kan.

Luister de podcast

Bestaande concepten en plekken socialiseren

Hoewel speciale ontmoetingsplekken voor mensen met dementie waardevol zijn, schuilt het echte succes in volledige sociale integratie. In plaats van aparte 'eilandjes' te creëren, streven we naar een samenleving waarin iedereen op dezelfde plekken welkom is. Door concrete handvatten te bieden voor de sociale benadering, transformeren we gewone cafés en sportclubs tot omgevingen waar mensen met dementie écht onderdeel blijven van de maatschappij.

De werkwijze van **Club Goud** dient als een perfect voorbeeld van inclusieve ouderenzorg. Door toegankelijke concepten te ontwikkelen, bevordert de organisatie de integratie tussen mensen met en zonder dementie. Een succesvol onderdeel hiervan is **De Jukebox**, een muzikaal initiatief dat ontmoetingen tussen diverse doelgroepen stimuleert. Hierbij staat de gezamenlijke ervaring centraal; dementie wordt niet benaderd als een belemmering, maar als een vertrekpunt voor sociaal contact en verbinding.

Deze visie sluit naadloos aan bij het zesjarig **hbo-promotieonderzoek van Frank Antonissen** voor Fontys. Hij onderzoekt hoe we de zelfredzaamheid van mensen met dementie kunnen versterken, zodat zij langer thuis kunnen blijven wonen en actief betrokken blijven bij hun omgeving. Daarnaast richt hij zich op het optimaliseren van de samenwerking tussen zorginstanties en de strategie die nodig is om dit te realiseren.

Geïnteresseerd in De Jukebox?

[Bezoek clubgoud.com](https://clubgoud.com)

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

A close-up photograph of two hands clasped together in a firm grip. The hand on the left is wearing a white and red striped sleeve, while the hand on the right is wearing a dark blue sleeve. Both hands have rings on their fingers. The background is dark and out of focus.

“Het gaat om het koesteren van het "samen", ook als de omstandigheden veranderen.”

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

De visie van SIF | Onze aanpak

Dementie is voortdurende realiteit; het is een proces dat zich continu ontwikkelt, vandaag én in de toekomst. De impact van de diagnose is groot, maar bij SIF geloven we dat dit niet het eindpunt is. Wanneer we de focus verleggen, opent er een andere wereld. Een wereld waarin we niet langer wegstijven of focussen op wat verdwijnt, maar op zoek gaan naar wat nog wél kan.

SIF gelooft dat er in deze samenleving ruimte moet blijven voor de mens. Iemand met dementie is meer dan "het label": zij zijn onze partners, ouders, vrienden, burens en medeburgers. Zij hebben het recht om mens te zijn, erbij te horen en deel te blijven nemen aan onze gemeenschap. Het gaat om het koesteren van het "samen", ook als de omstandigheden veranderen.

Het doel van SIF is daarom ook helder: het creëren van een toekomstbestendige, inclusieve samenleving waarin dementie bestaat, wordt besproken en erkend. Met aandacht voor de mens met dementie én alle betrokkenen! We kunnen dit niet negeren; het is een onoverkomelijk onderdeel van onze vergrijzende maatschappij, daarom is het van belang om niet af te wachten, maar in actie te komen, samen.

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

De visie van SIF | **Onze aanpak**

We beginnen niet bij het systeem, we beginnen bij mensen, bij energie die er al is, en bij plekken die er al zijn. Door deze energie te koppelen aan diverse expertises, creëren we nieuwe, sociale oplossingen die in de kern anders zijn. We werken doelgericht en intuïtief, met de ambitie om vastgeroeste systemen niet alleen uit te dagen, maar ook daadwerkelijk te transformeren.

Wat betekent dit voor uw gemeente? Wij helpen gemeenten om niet af te wachten, maar proactief met elkaar in actie te komen. Met SIF krijgt u een partner die lokale krachten bundelt en een toekomstbestendig beleid realiseert waarin de mens centraal staat.

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

Meer weten over onze aanpak?

Ontdek wat wij doen, en lees hoe wij uw gemeente kunnen versterken in onze brochure.

Download de brochure

Wat we nu zien

Doel

De rol van de gemeente

Handleiding en tools

De visie van SIF

Partners en bronnen

Aan dit manifest werkten mee

Sylvia Eickholt (Het Momentum)

Moniek van Daal (Club Goud)

Frank Antonissen (Fontys Hogeschool & Switch2Move)

Betrokkenen

Alzheimer Nederland

Dementie.nl

Gemeente Geldrop-Mierlo

Gemeente Boxtel

Samen dementie vriendelijk

Helder Theater

Ondersteuning op het juiste moment
Zorgstandaard Dementie

meewerkend

Bronnen

- Omgaan met dementie: wat je wel of niet moet doen. **Alzheimer Nederland**. (2026, 21 april).
- Is dementie wel een taboe? **Bakkali, H. T., De Correspondent**. (2018, 11 januari).
- Begrip voor veranderend gedrag. **Zorgstandaarddementie.nl**. (2026, 18 februari).
- Blijf sociaal actief | Alzheimer Nederland. (z.d.). **Alzheimer Nederland**.
- Club Goud | Houdt ouderen binnen de maatschappij. (z.d.). **Club Goud**.
- Podcast Door met Dementie | Dementie. (z.d.). **Podcast door met Dementie**.
- 'Dementie wordt nog niet zo goed begrepen'. **Frank Antonissen, Fontys**. (2025, 10 juli).
- Doe mee - Het Momentum. **Het Momentum**. (2026, 12 februari).

Bronnen

Hoe ontstaat negatieve beeldvorming bij dementie? **Zorgstandaarddementie.nl**. (2026, 18 maart).

Hoe voorspel je hoeveel mensen dementie krijgen? **Alzheimer Nederland**. (z.d.). Alzheimer Nederland.

Eenzaamheid verminderen. **Ministerie van Algemene Zaken**. (2026, 16 januari).

Zo zorgt sociaal contact voor fitte hersenen. **VUmc Hersenonderzoek**. (2023, 23 oktober).

social innovation factory

A woman with dark hair pulled back is shown in profile, looking thoughtfully to the right. Her hand is resting on her chin. The background is a wall covered with numerous colorful sticky notes (yellow, orange, pink, green) attached to a wooden surface, suggesting a collaborative workspace or brainstorming session.

**De toekomst ontstaat niet
vanzelf. Wij ontwerpen
haar samen.**